

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. V. Primates, & Metropolitanos, in Gallia praesertim, suam à Summo Pontifice auctoritatem traxisse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

492 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
caruit, renitentibus Summis Pontificibus, nec plenè ob-
tuit, donec accessit eorum assensus.

II. Concludamus igitur cum S. Leone epist. 89. quæ est
ad Episcopos per Provinciam Viennensem constitutos in causa
Hilarii Arelatensis Episcopi aliquam juris Patriarchici partem
ambientis, neminem debere jus indebitum in alios Episcopos
usurpare, neque posse Episcopos propria Dignitatis jura in
alium transferre, & ad sanctam Sedem pertinere hujusmodi
usurpationem castigare. *Alienum jus, inquit S. Leo, alter sibi non
audet vindicare. Suis limitibus, suis terminis, sit unusquisque contentus, & pri-
vilegium sibi debitum in alium transferre se posse noverit non licere. Quod si quis
negligens Apostolicas sanctiones plus gratiæ tribuens personali sui honoris deser-
tor esse voluerit, privilegium suum in alium transferre posse se credens, non il-
lud, cui cesserit, sed is, qui intra Provinciam antiquitate Episcopali ceteros præ-
venit sacerdotes, ordinandi sibi vindicet potestatem.*

C A P U T V.

*Primates, & Metropolitanos, in Gallia præsertim, suam
à summo Pontifice auctoritatem traxisse.*

I. **P**rimates illos, qui olim in variis Galliæ partibus à Ro-
mano Pontifice ad vitam dumtaxat constituebantur,
suam ab eo jurisdictionem habuisse nemo dubitabit, qui consti-
tutionis formam attenderit. Nam vicariâ tantum auctoritate
pollebant, ut expressè docent summorum Pontificum Episto-
læ, quibus illa concedebatur. Sic S. Remigius à Papa Hor-
misdæ, vel, ut alii volunt, à Symmacho in Regno Clodo-
vei recenter ad fidem conversi; sic Arelate Cæsarius à Sym-
macho, Auxanius, & Aurelianus à Vigilio, Sapaudius à Pe-
lagio I. Virgilius à Gregorio Magno, sic alii ab aliis in Gal-
lia constituti sunt Vicarii Apostolici, & S. Bonifacius in to-
to Regno à Zaccharia, ut ex summorum illorum Pontifi-
cum Epistolis constat. Ubi autem Primatus non personæ, sed
Sedi, sive personæ pro se, ac pro successoribus datus est,
ut Archiepiscopo Lugdunensi in quatuor Provincias Lug-
dunenses, quæ sunt Lugdunensis propriè dicta, Rotoma-
gensis,

gensis, Turonensis, & Senonensis, non idèò minus debetur hæc Dignitas sanctæ Sedis auctoritati, quia cum ampliori favore concessa fuerit.

2. *plenitudo potestatis*, inquit S. Bernardus Epistola 131. *super universas orbis Ecclesias singulari prerogativa Apostolica Sedi donata est; qui igitur huic potestati resistit, Dei ordinationi resistit. POTEST, SI VITALE IUDICAVERIT, NOVOS ORDINARE EPISCOPATVS; ubi hætenus non fuerunt. Potest eos qui sunt, ALIOS DEPRIMERE, ALIOS SVBLIMARE, prout ratio sibi distaverit, ita VT DE EPISCOPIS CREARE ARCHIEPISCOPOS LICEAT, ET E CONVERSO, si necesse visum fuerit. Eam potestatem Jacobus de Thermis Abbas Carolioci ejusdem Ordinis Cisterciensis magis explicat in Tract. contra impugnatores exempt. & privil. Postit, inquit, facere ex certa, & rationabili causa, quod in Regno, vel in Regione, ubi sunt Patriarcha, Primate, & Archiepiscopi, non esset Primas, nec Archiepiscopus, nec Patriarcha, ita quod omnes Episcopi sibi immediate subessent. Et de Primatibus quidem disquisitio tantæ utilitatis non est, cum in Galliâ, præter Lugdunensem, qui appellationes ab aliis Provinciis etiamnum recipit; cæteri vel in sua tantum Provincia eo jure utantur, vel solo Primatis titulo sine ulla jurisdictione gaudeant.*

3. Metropolitanorum Dignitas antiquissima quidem est; à Christo tamen immediate instituta nullibi legitur in sacris Scripturis. Apostolos illius autores extitisse plerique conjiciunt, ex quibusdam novi testamenti locis, præcipue ex potestate à B. Paulo tradita B. Tito Discipulo suo, Episcopos, quos nomine Presbyterorum intelligit, per Civitates constituendi: quod Metropolitanum munus est. *Hujus rei gratia reliquit Cæta, ut ea, qua desunt corrigas, & constituas per Civitates Presbyteros, sicut & ego disposui tibi. Tit. 1. Christus solum Petrum cæteris Apostolis præposuit. Itaque nemo cæteris Episcopis jure Divino præest nisi Petri successor.*

4. Nihil autem opus est modò quæstiones illas agitare, utrum illimitata reliquorum Apostolorum Jurisdictio fuerit tantum delegata, an ordinaria? Utrum ex consensu tantum B. Petri Episcopos Provinciis integris præfecerint? Utrum sic præfectorum Episcoporum successores potestatem ordinata serie accepisse censeantur ab ipsis Apostolis? *Cum manifestum*

494 TRACTATVS DE LIBERTATIBVS,
festum sit (ut verbis utamur S. Innocentii I. epist. prima, quæ
est ad Decentium Eugubinum Episcopum) in omnem Italiam, Gal-
lias, Hispanias, Africam, atque Siciliam, Insulasque interjacentes nullam in-
tuisse Ecclesias, nisi eos, quos venerabilis Apostolus Petrus, AVT EIVS SV-
CESSORES CONSTITVERINT SACERDOTES.

5. Metropolitancam Dignitatem à Romana Sede in Gallia
institutam fuisse, cum non esset, ex eo etiam colligitur,
quod ab ea illic restituta est, cum defecisset. Cum enim per
annos ferè 60. nullos habuisset Metropolitanos Regnum il-
lud, licet extarent adhuc Metropolitanae Sedes, seu Eccle-
siæ in primariis Provinciarum Civitatibus, implorata est Za-
chariæ summi Pontificis autoritas, qui eam illis Dignitatem
restauravit per S. Bonifacium, ut ex utriusque litteris constat,
idque juxta preces Principum Pippini, & Carlomani; Fran-
ci (verba sunt S. Bonifacii ad S. Zachariam) ut seniores dicam,
plusquam per tempus 80. annorum synodum non fecerunt, nec Archiepis-
copum habuerunt, &c. Sanctus autem Zacharias scribit ad S. Boni-
facium; De Episcopis verò Metropolitanis idest Grimone, quem nos jam
compertum habemus, & de Abel, & Ariberto, quos per unquamque Me-
tropolim per Provincias constituisti, hos per tuum testimonium CONFIRMA-
MVS, ET PALLIA DIRIGIMVS, ad eorum firmissimam stabilitatem,
& Ecclesie Dei augmentum, ut in meliori proficiant statu.

6. Principio quidem, cum à Romano Pontifice ordina-
bantur Metropolitanæ, non ita facilè ab istorum animis deleri
poterat memoria receptæ ab illo autoritatis: sed coegit loco-
rum distantia, ordinationem, vel Episcopis comprovinciali-
bus, vel viciniorei Metropolitanæ permittente, ut de Metro-
politano Mediolanensi, & Aquileiensi testatur Pelagius I.
in epistola, cujus fragmentum refertur à Gratiano 24. quest.
I. can. 33. Nempe is mos antiquus fuit, ut quia pro longinquitate, vel diffi-
cultate itineris, ab Apostolico onerosum illis fuerit ordinari, ipsi se invicem Me-
diolanensis & Aquileiensi ordinari Episcopi debuissent: Ita tamen ut in ea Civi-
tate, in qua erat ordinandus Episcopus, alterius Civitatis Pontifex occurrere de-
buisset; ut & ordinandi electio à proprio Ordinatore, ex consensu universali,
cui præficiendus erat, Ecclesia melius ac facilius potuisset agnosci, & in sua,
qui ad Episcopatum provehendus erat, nec tamen Ordinatore suo subdendus fue-
rat, ordinaretur Ecclesia. Hanc tamen concessionem postea Sedes
Apostolica revocavit, ut ex S. Gregorio Magno ediscimus. Sic

Sic enim scribit epist. 31. lib. 2. Obiitum Laurentii Ecclesia Mediolanensis Episcopi excellentiam vestram jam credimus cognovisse: & quia, quantum ex Cleri relatione didicimus in Constantio filio nostro Diacono ejusdem Ecclesia, omnium consensit electio, necesse fuit pro servanda consuetudine militem Ecclesia nostra dirigere, qui eum, in quo omnium voluntates, atque consensum concorditer convenire cognoverit, à suis Episcopis, sicut vetus mos exigit, CVM NOSTRO TAMEN ASSENSU faciat consecrari. Et lib. 2. epist. 68. quæ est 29. indictionis undecimæ: Latorem presentium Joannem Subdiaconum nostrum ad hoc, Deo favente, transmisimus, ut electum vestrum suâ imminentiâ Dei Omnipotentis solatio secundum morem prædecessoris ejus faciat Episcopum consecrari. Nam sicut ab aliis nostra exigimus, ita singulis sua jura servamus. Denique epist. 65. lib. 8. quæ est ad Mediolanenses: Ut igitur in ordinando eo, qui à vobis electus est, nulla possit mora contingere, Pantaleonem Notarium nostrum transmisimus, qui eum, ut moris est, ANNVENTE CONSENSUS NOSTRI AVTORITATE faciat consecrari.

7. In Illyrico Vicarius Apostolicus, Episcopus scilicet Theffalonicensis Metropolitanus ordinabat, & ab eis confulebatur in singulorum Episcoporum ordinatione, ut ex pluribus Summorum Pontificum litteris edocemur, præsertim è S. Leonis Epistola ad Anastasium Episcopum Theffalonicensem, ad quem sic scribit: Nullus te inconsulto per illas Ecclesias ordinatur Antistes: ita enim fiet, ut sint de eligendis matura judicia, dum tua dilectionis examinatio firmidetur. Quisquis verò à Metropolitanis Episcopis CONTRA NOSTRAM PRÆCEPTIONEM præter tuam notitiam fuerit ordinatus, nullam sibi apud nos status sui noverit esse firmitatem, eosq; usurpationis sua rationem, qui hoc præsumperint reddituros. Singulis autem Metropolitanis, sicut potestas ista committitur, ut in suis Provinciis jus habeant ordinandi, ita eos Metropolitanos A TE VOLVIMUS ORDINARI. In Synodo Rom. collect. Holsten. n. 24. vide etiam epist. 84. ejusdem Sancti cap. 6. Ex qua Epistola, & ex aliis ejusdem, ac subsequentium Pontificum apertissimè constat totam Episcopi Theffalonicensis in reliquos Illyrici Metropolitanos auctoritatem à Romano Pontifice pependisse, non ab illo imaginario Patriarchatu, quem ei affinxerat Petrus de Marca lib. 6. de Concor. Sacerd. & Imper. cap. 5. n. 3. quod se alibi accuratè explicare asserit, quodque potius improbare videtur in dissertatione de Primatu Lugdunensi, & cæteris Primatibus, quæ

496 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
adjuncta est à Philippo Labbe Concilio Claromontano sub
Urbano II.

8. Hoc jurisdictionis suæ exercitium, & autoritatis signum
in Illyrico sibi reservandum duxit Romanus Pontifex, ve-
ritus fortasse, ne accideret aliquando quod re ipsa tandem
contigit, ut Episcopus Constantinopolitanus Imperatorum
potentiâ partem illam Patriarchatus Occidentalis, Constanti-
nopoli, quàm Romæ viciniorem, invaderet. In aliis autem
Occidentis Provinciis, in quibus similis usurpatione non time-
batur, quibusque propter distantiam promptè providere non
poterat Ecclesia Romana, permessa est, ut diximus, Metro-
politanoꝝ ordinatio Episcopis comprovincialibus, aut Metro-
politanoꝝ vicinioribus.

C A P U T V I.

De eodem argumento, scilicet dependentiâ Metropolitanorum à sancta Sede.

1. **Q**uod fuerit in Gallia primis sæculis Metropolitanorum à
sancta Sede dependentiæ signum, non ita liquet, sed
cùm restituta fuit in eo Regno à Zacharia Pontifice Digni-
tas illa, concessum est, ut supra diximus, Metropolitanis
pallium, quod collationem potestatis significabat.

2. Illustrissimus quidem Petrus de Marca semper sollicitus,
ne Summi Pontificis autoritas nimis exerceat, & S. Bonifa-
cio illius augendæ & Episcopis Gallicanis impediendi augmen-
ti consilium tribuit, quod isti pallium ab illo impetratum ac-
ceptare differrent: *Bonifacius eos* (inquit Marca de Metropolitanis loquens lib. 6. cap. 7. §. 4.) *coegit illud (pallium) à Romana Sede querere, ut eâ ratione illos magis obnoxios esse faceret ei Sedi, ac præcipuo quodam jure Episcopo Romano subjeceret. At illi, quibus unicus metus erat, ne novitate illa adigerentur ad insolitam quamdam reverentiam in Sedem Apostolicam, ac ne insuper exciderent ab ea autoritate, quam Canones tribuunt Metropolitanis, in ambiguo fuere, an promissis stare deberent. Sed eam Francorum difficultatem ex eo ortam esse, quod rumor sparsus esset, Summum Pontificem pro palliis pecuniam accipere, innuit*